Ročník XII. — Číslo 13. Kvasilov dne 5. dubna 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Zabíjet dlouhou chvíli je nepříjemné, ale užívat volného času je rozumné a užitečné.
H. La Gaardia.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Proč žijeme.

Cílem našeho života je práce. Pakli život náš má býti užitečným, musí práce v životě našem směřovati ne k mamonářství ne k zhýralství, nybrž pro dobro všech.

My jako občané Republ. Polské máme v prvé řadě pracovati pro dobro státu ale zároveň musíme se starati, což je naší svatou povinností i o naši menšinu českou, ať již to je pro školství, neb o opravdové chudé či nemocné. To jest alespoň částečný cíl našeho života, pakli máme jednou odejíti spokojeni tam odkud není návratu. A chceme-li se přesvědčiti, pozorujme člověka štědrého, obětavého budeme viděti jeho oči zařící štěstím, radosti i spokojenosti a naopak poznáte lakomce neb zhýralce. — Toto jest vlastně předmluva k předmětu o kterém chci mluviti:

Již na dvou valných hromadách ČMŠ t. j. v Mírohošti a v Zdolbunově mluvilo se o školé hospodářské, ale každý schvaluje ale dávat se nikomu nechce a mnozí myslí aby to dala Republ. Československá. — Na to však zajisté žádny nepočítá a nemyslí, že to tam vlastně dávají z se jen naši čeští lidé a takoví hospodáři jako my zde, a proč to že oni dávají? Protože mají lepší pochopení ze života a že pracují proto aby druhé učinily šťastnějšími a lepšími.

Nás Čechů na Volyni počítá se okolo 40 tis. což činí přibližně 10.000 rodin. Když z těch 10 tis. dá každý měsíčně na zřízení hospodářské školy po 50 gr. bylo by to měsíčně 5 tis. zl. čily za rok 50 tis. zl.

Myslím, že by se nemohl již odříci žádný vydati měsíčně 50 gr. na takový účel. Zakoupil by se za to již pozemek i se stavbou. A nedalo by se zříditi v zakoupeném alespoň z počátku kursy hospodářské a hospodyňské?

Druhé co by se mohlo takovým způsobem zříditi je železný fond matiční, který by umožnil lehčí práci ustředně a zároveň by mohla Ústřed. Mat. školská lépe české školy podporovati.

Třetí naše bolesť je náš list Hl. Vol. — Copak opravdu nejsme již schopni udržeti jeden náš list? Čí opravdu jsme již tak málo národně hrdí, že nemůže se sebrati v každé obci neb městě, alespoň polovina řádně platících odběratelů? Či již i na to čekáme aby nám na to sebrali krajané ve vlast.? — Né, to nemůže býti, vždyť každá národnost stará se kulturně i národně povznésti a my máme klesati?

Jsou svátky velikonoční, radostné, udělejme si je ještě radostné ši tímto velkým dílem, neb život náš potom nebude bezúčelným neb takovým způsobem pracujeme ve prospěch všech pro dobro naše i budoucího pokolení, kterému to bude dobrým příkladem i dobrou vzpomínkou.

Pamatujte, že nic do života jsme nepřinesli a nic z něho neponesem, ale dobrou poctivou prací pro dobro celku, ponecháme po sobě dobré jméno a vzpomínku. Dej Bože!

A. K.

Dnešní Finsko.

Dnes je moderní dívati se na malý národ jako na sociální jednotku. Hospodářsky však malé národy představují plýtvání: vysokou režii průmyslovou, diplomatickou, admistrativní a vojenskou nebeť malý stát vyžaduje víc než kolik jeho občané mohou unést. Politicky jsou prý tyto státy nebezpečné pro svůj vypjatý politický a hospodářský nacionalismus, jež nezbytně vede k válce a potlačování menšin.

Všechny tyto pomluvy jasně vyvrací příklad Finska.

Finsko, ačkoli je větší než Velká Britanie, má pouze 3,700.000 obyvatel. Šest a půl století (1154—1809) bylo pod švédským panstvím. Sto let 1809 —1917) bylo pod ruskou vládou. Jeho nezávislost se datuje teprve od roku 1919 a přece, ačkoli začalo s financemi zničenými válkou o nezávislost a ztratilo svoje nejlepší zahraniční trhy spojením s Ruskem, Finsko za těchto sedmnáct let si vybudovalo pozoruhodný a záviděníhodný blahobyt.

Základem jeho prosperity jsou lesy a zemědělsví. Finsko má nejcennější vysoké lesy z celé Evropy.

Z historie anglického průmyslu víme jak je nebezpečné založit národní průmysl na jediném výrobku. Finové si byli vědomi tohoto nebezpečí od samého počátku přes silný odbyt celulosy a jiných dřevěných výrobků. Nepřestali se považovat za zemědělský, potraviny produkující stát. Šedesát procent obyvatelstva je závislých výživou na zemědělství.

Často se říká, že malá hospodářsví jsou nejnehospodárnějším způsobem zemědělského hospodaření, ale finské výsledky tomu odporují: rozloha obdělávané půdy a hodnota zemědělských výrobků se zdvojnásobily od roku 1901. Ale přes to nutno přiznat, že finský systém malých gruntů by se nebyl potkal s takovým úspěchem, nebýti dvou mimořádných okolností. První záleží v tom, že porážení stromů skýtá sezonní zaměstnání četným hospodářům v zimě. Druhá v tom, že družstevnictví umožňuje drobnému zemědělci nákup nejlepšího osiva, dobytka a nástrojů, jakož i odprodej hotových výrobků s největší výhodou, která je rovněž výhodná i pro konsumenty. Tento systém je tak vysoce vyvinut, že polovina obyvatelstva je družstevníky.

Problém národní menšiny existuje ve Finsku v aktutní formě. Ve Finsku žije 350.000 lidí švédského původu. Ačkoli tito Švédové představují jen 10 procent všeho finského obyvatelsva, stojí na vysoké kulturní úrovni a vynikají nadměrně v obchodním a řemeslném podnikání. Finové žárlí na jejich úspěchy a postavení, ale nejen že nijak nepronásledují švédskou minoritu, dopřávají jim výsad, které daleko předčí úměrnost jejich počtu. Švédský jazyk je stejně úřední jako finský. Každá pátá obecná škola a jedna ze tří universit je švédská. Švédové mají vlastní naprosto svobodný tisk.

Zbývá ještě otázka kulturní úrovně Finska. Tu je nutno uvážit, že Finové za všech těch století poroby nikdy ve skutečnosti nepozbyli své nezávislosti. V sedmnáctém a osmnáctém století se pod švedskou vládou těšili vyššímu stupni samostatné vlády než ostatní evropské národy, pod Ruskem v devatenáctém století zůstali velkovévodstvím s vlastním parlamentem, a car, třebas v Rusku naprostý samovládce, byl ve Finsku jen omezeným monarchou. Finský jazyk nikdy nezahynul a švédská kultura zdravě a přirozeně kvetla na svěžím finském

pni. V důsledku toho, když se Finsko konečně stalo samostatným státem, nepotřebovalo povzbuzovat žádnou kulturní obrodu, ta se dostavila spontanně.

Oznámení.

Redakční kalendářní kroužek na schůzi konané dne 21. března v kanceláři Matice usnesl se požádati krajany o zaslání vhodných literárních příspěvků pro nově sestavovaný kalendář „Volyňských Čechů“ na rok 1938, z důvodů těch, aby kalendář mohl býti obšírnější minulého a pak zábavná část nebyla vázána pouze na příspěvky redakčního kroužku.

Jsme přesvědčení, že mnozí naši krajané jsou nadanými spisovateli a dokonce mnoho dobrých a cenných prací mají připraveno, leč nemohou se odvážiti uveřejniti svůj výtvor tiskem. Obracíme se ke všem těmto krajankám a krajanům s výzvou, aby bez jakékoliv obavy poslali na adresu Matice v Lucku, skrz. poczt. 15. veškerá svá literární díla a snahy pro zmíněný kalendář nejdéle do dne 1. května t. r. Dne 6. května bude se konati schůze redakčního kalendářního kroužku a obdržená díla probírána a opravována pro tisk. Kalendářní literární příspěvky nechť jsou psány pokud možno úhledně na arších papíru po jedné straně.

Abychom uveřejniti mohli v kalendáři přehled všech organisací v českých osadách, prosíme, aby každé hospodářské neb konsumní družstvo neb filiálky sdělily Matici do dne 1. května t. r. počet svých členů, výši základního a rezervního kapitálu a roční obrat za rok minulý. Též sokolské jednoty, hasičské sbory a jiné spolky oznamte počet svých členů a krátký přehled své činnosti.

Správa české matice školské v Polsku.

Dopisy.

Lícha nezorána.

Několikráte již bylo psáno na toto téma v „Zornici“. Jde o zpracování a napsání dějin československé větve volyňské. Částečné uskutečnění tato myšlenka našla na valné hromadě Matice, která se konala 7. března t. r. ve Zdolbunově. Byl vybrán redakční kroužek, který má zpracovati dodaný materiál a vydati dějiny volyňských Čechů.

Kdo materiál dodá? V prvé řadě měl by být čerpán z obecních kronik, které pravděpodobně jsou již založeny snad s malými vyjimkami ve všech českých osadách na Volyni. Není-li tomu všude tak, zajisté na dubensku ano, neboť již v roce minulém četl jsem zprávu, že tam z nařízení okresní politické správy, založení a vedení pamětních obecních knih jest povinné. Obce, které dosud nemají psaných kronik, mohou tak učiniti v nejkratším čase. Jak psáti kroniku viz článek od Josefa Hříbka v „Pozdravu z Otčiny“ z roku 1923 strana 238 pod názvem „Vedení pamětních knih“.

Duchovním otcem vydání Dějin volyňských Čechů jest p. Foitík z Vilémovky a A. Křivka ze Straklova. Hlavně zákroku p. A. Křivky jest děkovati, že došlo k povolání redakčního kruhu a doufejme, že také dojde k vydání „Dějin“, při společné pomoci všech kulturních pracovníků. Považuji, že vydání takového spisu, dá mnoho svědomité práce, shánění připraveného materiálu, mnoha porad redakčního kroužku, ale také považuji, že tato práce není k nevykonání.

Protož mějme trpělivost nebude-li kroužek s to práce se brzo zhostiti.

Žel, že v této věci neslyšeli jsme mínění p. Foitika z Vilémovky, kterého známe z jeho článku z „Hlasu Volyně“.

Očekávám, že na tomto místě se schledáme s výzvou redakčního kroužku ke krajanům, s žádostí o spolupráci, kterou ochotně poskytneme ve formě zadání opisů pamětních obecních knih a také jiného materiálu.

Vl. Šimůnek.

— j. p. o. —

Úkoly českého učitele z Čsl. na Volyni.

Pan redaktor mi sdělil, že postrádá pro časopis rubriky rozprav, která by dovedla rozuzlit a vyjasnit některé palčivé otázky krajanské a uspíšit porozumění. Jsem tu na Volyni přes půl roku a dosud stojí přede mnou nově a nově se obměňující otázka. Proč tě tu volají, co tu máš dělat a jak si počínat. Jsi z vlasti, neseš pozdrav a zrcadlo našeho demokratického života práce a pořádku. Máš úkol toto zrcadlo vyleštit ve tvé škole, kterou vedeš a kterou musíš mít co nejlepší. Jsi k tomu sám a potřebuješ pomoci a dobré vůle pomocníků. Budeš pracovat, budeš chápán a nebudou ti házet klaky přes cestu. Tak nějak ideálně si to představuješ o tom krajanském spolužití, o němž jsi toho tolik četl v novinách. Jsi tu přes půl roku a za tu dobu, ti toho už hodně přešlo přes hlavu. Nejsi tu sám. Jste tu z Čsl. čtyři. Jeden je na státní škole. Dovídáš se, že jeden, který tu již nechal hodně zdraví a práce odchází. Druhý také trpí neporozuměním a třetí dokonce jako kozák bez naděje na atamana. Ty sám se děláš více nezdolný než jsi a se zaklením prorážíš se ku předu. Musí to všecko být, musí tolik energie být vyplýtváno na překonávání dětinských neporozumění a furiantských překážek? Není pro nás škoda každé kapky síly která nám uniká ve zlosti v zanevření, v intrikách, v pomluvách a v rozepřích? Nedala by se naše ješitnost tak trochu udržet na úzdě, abychom netrpěli jejími důsledky my všichni a především naše školy, které se teprve tvoří? Nebylo by to mezi námi krásnější, kdybychom si více hleděli porozumět než se zlobit? Snad, možná a stálo by to za to. Přece tu chceš dělat, chceš to dělat lépe, pořádně a nověji podle ducha doby a podle obrazu ve své vlasti. Chceš a musíš a děláš a nemůžeš. Nevím co vše v tom brání, ale nejvíce neujasněná otázka: Co žádat po českém učiteli u krajanů na Volyni? „Služku“ snad ne, na ni je moc drahý. A jest-li že ano, tak takovou, která by dělala lepší a hodnotnější práci, aby se rentovala. Poháněni do práce snad nepotřebuje, spíše nabroušení nožů aby mohla rovněji a hladčeji krájet chléb osvěty a vzdělání. Jsou takové služky, které vedou celé domácnosti, jsou poctivé a možno ji slepě důvěřovat. Jsou pak pro rodinu neocenitelné. Nežádají obdivu ani pochlebování, neli hoti do pělým a mají všude pořádek. Ty z Československa jsou nad to ještě studované a dají se využít rozmanitými způsoby, jen je nezavalit zbytečným posluhováním a uklízením schválného smetí a odpadků.

Toto málo souvislé uvažování předkládám všem, kteří mají nejen slovní, ale i praktický zájem na tom, aby se jednou netvrdilo. Poslali jsme na Volyň výborného učitele a vrací se nám zdesgustované individum. Dostali jsme výborného řemeslníka a za rok se z něj stal fušer. Všichni, jimž trochu záleží na otázce krajanské udejte své názory pro pochopení a dorozumění.

Zahraniční jednoty sokolské.

Poslání zahraničních jednot sokolských jest to, že hlavně v cizině jsou na svém místě, že tam vzorně plní svoje povinnosti, hodnotná práce jejich se každým rokem prohlubuje a šíří. Pod vedením sokolské župy Zahraniční vyrostl v sokolských jednotách zahraničních činitel, který svou prací pro zdar myšlenky sokolské v cizině zaslouží si veškerého uznání a podpory. Po celý rok 1936 prováděly zahraniční jednoty soutěž o prvenství v župě. Jako vítěz z této soutěže vyšla na prvním místě tělocvičná jednota Sokol v Sofii, na druhém místě jednota Mirohošť (Polsko). V sobotu a v neděli 13. a 14. března t. r. konala „Sokolská župa Zahraniční“ svoji XVII. řádnou valnou hromadu, které se zúčastnili zástupci zahraničních jednot: Berlín, Brusel, Curych, Dominiko, Drážďany, Gorna Orechovice, Hamburg, Hlinsk, Paříž, Hulč, Kvasilov, Lipsko, Londýn, Mnichov, Mörs, Nadlak, Podem, Sofia, Sao Paolo, Styrský Hradec, Wintersląo, Mirohošť, Žiltava. Celkem 23 sokolských jednot s 36 zástupci.

Podle „Pondělí“ dodal Vlad. Šimůnek.

Z Omelanštiny.

Dne 21. března, t. r. konala se valná schůze odboru ČMŠ. v Omelanštině. Po odstoupení starého výboru skládajícího se z předsedy Josefa Šťastné-

ho, zástupce předsedy Josefa Tvrdého, pokladníka Josefa Hamáčka a jednatele Václava Kočího byl vybrán valnou schůzí výbor nový. Za předsedu byl zvolen Vladimír Květoň, místopředsedu — Antonín Solar, pokladníkem — Emil Nesvadba, jednatelem — Emanuel Nosek. Vzpomenutý starý výbor pracoval v odboru pro dobro Matice tři roky. Může se říci, že není dobře výbor často měniti, ale v obci, která vydržuje soukromou školu a při tom školu buduje, jak je to u nás, tam se to jinak dělati nemuže. V takové obci má odbor matiční mnoho práce a starostí. Proto ať každý obětuje čas a práci pro dílo tak povznešené a významné jako jest Česká matice školská v Republice Polské. Doufáme, že odstupující výbor v našem odboru matičním nebude takřka zevším odpočívati a bude i nadále nápomocen výboru novému. Srdečné díky vzdávají touto cestou odstupujícímu výboru za jeho obětavou práci a mnoho zdaru v další práci výboru novému přejí

Občané Omelanštiny.

— j. p. o. —

V průvanu sníh...

Já vidím před sebou širokou rovinu
skloněnou jako stěna srázné hory
jak plocha ledovce v modrém a zele-
[ném reflektoru.
Ta rovina tak chladí a jedovatě táhne—
a když se vcítíš v ní, tu strměji se
[nahne,
že v letu propastí pak sklouzneš jako
[saně
tam kdesi dolů, stále dál a níž,
tam, kde nic nevidíš, kde sestrouha
[tě vír.
Jen cítíš let a jeho náruč blíže
a jako zakletý v tom nesvobodném
[běhu
ty ztrácíš síly své, jež vlíbaly by touhu
se zdržet, zastavit a obrátit tvou
[střelku.
Jen výkřik vůle žít tě staví v lítém
[běhu,
ty procitneš a víš, že cítíš vůni sněhu.

Kronika.

Smrt slavného polského skladatele Karla Szymanowského.

Minulý úterý zemřel ve Švýcarsku nejslavnější z polských skladatelů Karel Szymanowski. Pohřeb se konal na státní útraty v neděli dne 4. IV. ve Varšavě.

Volby nového presidenta m. Lucka.

Dne 1. května se konaly v Lucku volby nového presidenta. Zvolen byl jednohlasně p. Vladislav Parniewski, byv. president města Rawy-Mazovecké.

Uplatnění polsko-rumunské kulturní konvence.

Na lvovské universitě bylo při katedře romanistiky zřízeno rumunské studium. Za učitele pro tento obor byl povolán profesor dr. Biedrzycki, vynikající znalec rumunské literatury, který v poslední době překládal některá díla Maršála Pilsudského do rumunštiny. Založení rumunského studia na lvovské universitě je následek přímých rozmluv rumunského ministra vyučování Angelesca za jeho posledního pobytu ve Lvově s rektorem lvovské university.

Zprávy o bojích ve Španělsku.

Na jižní frontě pokračuje v úseku Pozo Blanco ofensiva republikánských vojů. Vládní oddíly obsadily vesnici El Soldado na železnici, spojující Pozo Blanco s Belmezem v důlní pánvi Penarroya, a pokračují nepřetržitě v postupu. Důlní pánev Penarroya padla rovněž do rukou vládních, kteří zajali mnoho nepřátel a ukořistili hojný válečný materiál, mimo jiné několik vagonů s potravinami a se střelivem. Na některých místech postup pokračuje, aniž se naráží na nepřítele. Tato okolnost dosvědčuje, jak veliká byla porážka, kterou zde Francovi vojáci utrpěli. Vládní oddíly překročily již El Soldado a jsou 8 km před Belmezem. Francovo vojsko před nezadržitelným útokem vládních stále ustupu-

Oznámení.

Dne 11. dubna t. r. Těl. jednota Sokol v Kvasilově pořádá tělocvičnou besídku s bohatým programem. Čísla tělocvičná, zpěvní a jednoaktovka. K hojné návštěvě zve Výbor.

pavilonu a když ona dlouho nepřišla, snad náhodou setkal se s některou jinou. Kuchyňská je takový had, který rád se všude dotře, nebo by to mohla býti ta zahradníkova žába, o které lokaj ondy zálibně prohodil, že je to křehotinka, kterou by nepohrdl.

Jistě to bude ona, nadeběhla adjunktovi, aby se ho zmocnila a adjunkt je rád, že našel náhradu. Zlost ji zatetelila. Nemýlí-li se ve své domněnce, po čertech zle se jim vyplatí tohle noční dobrodružství. To již ať to skončí jakkoliv, křik spustí, lidi přivolá, aby měla pro hraběnku důkazů, že je nevinná, že byla ze msty nařčena, protože stála jiným v cestě.

Provlékla se z houští a přidržujíc se okraje stezky, kde bylo nejtemněji, kradla se kupředu čím blíže přicházele, tím dychtivější a opatrnější byla, že bylo ku podivu, jak dovede svoji bujnou postavu lehce nadnášeti. Teď došla k poslednímu ohybu a stanula za výběžkem.

Nemýlila se, dva tu hovoří, muž a žena. A teď je, nakouknuvši, také spatřila. Sedí v pavilonu, do něhož, protože byla střecha pouze železnými sloupy podepřena, bylo dobře viděti; vedle sebe sedí. On má ruku kolem ní ovinutou a líbají se, skutečně se líbají.

Již chtěla vyraziti ven, když se na

mlsání nejlepšího ovoce a dle toho mstí se asi zahradník a proti tomu obracela se celá její nenávist.

Kéž by našla něco, co by mohla také zahradníkovi vytknout, kéž by mohla domluvit se s adjunktem, aby jí poradil. Má adjunkta v hrsti, často a hodně mnoho před ní o hraběcích manželech mluvil, ostatní úředníky pomlouval, chlubil se, co všechno na ně ví. Ví tedy dozajista něco o zahradníkovi. A neví-li náhodou nic takového, snad něco jiného bude moci vymysliti.

Musí tedy mluviti s adjunktem. Ale kde a kdy. Ponocný má poručeno nikoho do zámku nepouštěti a ona sama také nesmí ven za zeď kterou je park a zámek obehnán, vycházet. Ještě do parku by mohla proklouznout, ale přes zeď by nepřelezla.

Starý pavilon ji napadl Ano to je místo ke schůzce jako stvořené, o které by nikdo nic nezvěděl. Cestu k němu zná, vždyť tolikrát tam bývala a marně by si hořkostí přidělávala, kdyby ve své mysli vyvolávala ony krásné chvíle, které tam tak často prožila. Adjunkt je svižný, ten jistě by někdy přeskočil, však nebude ani první a možná, že ne také poslední, jenž touto cestou se k dostaveníčku dostaví. Nezbývá, než aby ho požádala, aby večer, až její práce v kuchyni

je, zanechávajíc na místě mnoho válečného materiálu.

Anglie uvažuje o rozdělení Palestiny na státy arabský a židovský.

Jak oznamuje „Daily Herald“, uvažuje královská vyšetřující komise, v Londýně, nyní o tomto řešení židovsko-arabského problému: Palestina by byla rozdělena ve dva neodvislé státy. První, židovské autonomní dominion, by byl součástí britské říše, druhý, stát arabský, by byl úplně neodvislý. Židovské obyvatelstvo by obdrželo celé pobřežní území od zálivu Svatého Jana d'Acre až po Gazu. Na tomto území by mohl být usídlen 1 milion židovských osadníků. místo 400.000, kolik jich dnes žije v Palestině. Arabský stát by obsahoval ostatní části Palestiny, k níž by bylo připojeno Zajordánsko.

Situace ve střední Evropě v očích Vatikánu.

Vatikánský deník „Osservatore Romano“ se zabývá situací ve střední Evropě a konstantuje, že tam dochází k důležitým událostem, které možná budou míti pro budoucnost velký význam. Nejpřiznačnějším zjevem tohoto vývoje je tendce k sblížení mezi státy Malé dohody a státy římských protokolů. List vítá tyto snahy jako důležitý pokrok ve vývoji evropské politiky v jedné z nejchoulostivějších oblastí. Soudí však, že by bylo přehnané chtít na této cestě pokračovati příliš rychle. Z diplomatické činnosti států Malé dohody a římských protokolů zdůrazňuje list cestu kancléře Schuschnigga do Budapešti a jeho chystanou cestu do Říma, dále cestu ministerského předsedy Tataresca do Prahy a porady Stálé rady Malé dohody v Bělehradě a konečně také cestu presidenta dr. Beneše do Bělehradu. Veliký význam měla rovněž cesta hr. Ciana do Bělehradu a předsedy vlády dr. Hodži do Vídně. List podotýká, že italsko-jugoslávská dohoda byla příznivě přijata státy Malé dohody. Dr. Hodža i Tatarescu prohlásili, že dohoda je cenným příspěvkem ke konsolidaci statu quo. Je přirozené, píše list, že územní status quo zajímá nejvyšší měrou státy Malé dohody. List posléze cituje výroky dr. Hodži, jež tlumočí úsilí o sblížení mezi všemi státy podunajské oblasti.

Potíže s utvořením vlád v Indii.

V Indii byly až dosud ustaveny provinční vlády pouze v Bengalsku a Sindu. V Bengalsku podporuje vládu koalice složená ze zemědělské strany, mohamedánů a několika nezávislých skupin. Ve spojených provinciích jsou mohamedáni ochotni vytvořiti vládu. V provincii Biharu se právě s mohamedány vyjednává. Nepodaří-li se v nejbližších dnech vlády vytvořiti, bude prý guvernérům udělena neomezená vládní moc.

Gandhi: Indická říše se stane říší meče.

V rozhovoru s dopisovatelem Reuterovy kanceláře pravil Gandhi mimo jiné: „Indická říše stane se nyní opět říší meče a nikoli již říší pera nebo pravoplatné většiny. Indický kongres, pravil Gandhi, si přeje nikoli změnu nové ústavy, nýbrž zrušení této ústavy, kterou nikdo nemiluje.“

Různé zprávy.

Ve škole, kde zahynulo 413 žáků, se opět vyučuje.

Výbuchem zničená škola v New Londoně byla opět do té míry opravena, že bylo možno počíti již znovu s vyučováním. Před zahájením prvého vyučování bylo učiteli pietně vzpomenuto památky 413 žáků, kteří tak tragický zahynuli při katastrofě. Při vyvolává-

CENY OBILÍ.

Záznam 30 III. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 23.00	za 100 kg	
Pšenice	„ 29.50	„	
Ječmen	„ 23.00	„	
Oves	„ 20.00	„	
Hrečka	„ 31.50	„	
Proso	„ —.—	„	
Řepák	„ 58.00	„	
Hrách	„ 23.00	„	
Fasole	„ 36.00	„	
Mák	„ 80.00	„	
Jetel	„ 90.00	„	

166.

bude skončená, přišel ke starému pavilonu.

Jaksi oživena, napsala rychle lístek a když lokaj přišel do kuchyně, zakývala naň a odvedla ho do svého pokojíka, prosíc ho, aby se postaral o dodání lístku. Lokaj se s počátku zdráhal a teprve vyhlídka na tučnou odměnu učinila ho ochotnějším. Když byl po polednách poslán, aby obstaral rozkaz hraběte řediteli v příčině nějakého úředního řízení, poslal nádvorníkova synka s lístkem k adjunktovi a Nině naznačil, že je poselství obstaráno.

Rozrušena čekala mamsel Nina na večer. Vybíhala ven, aby se přesvědčila, kudy ponocný chodí. Kuchyňskou posílala spát a sotva jí lokaj se shora poslal vytahovadlem všechno prázdné náčiní, což bylo znamením, že panstvo odešlo do svých pokojů, zhasla světlo, přehodila plášť a vykradla se do parku.

Až se strachem zachvěla, když jí obklopilo přítmí noci. Skrčujíc se, pátrala úzkostlivě kolem sebe, není-li někdo přítomen. Neslyšela žádných kroků, ponocný byl asi u dvora, proto musí využitkovat příhodné chvíle. Rychle přešla volným prostranstvím, na něž padalo stříbrné světlo měsíce a když došla k první skupině stromů, zastavila se a chvíli pozorovala. Spatří-li ponocného, vrátí

167.

se k němu a řekne, že jí není dobře, a si vyšla ven nalokat se svěžího vzduchu.

Ticho a nehybno bylo všechno a odvážněji šla dále. Stíny, které padaly na cestu, ji sice lekaly, ale dovedla se všemu ostražitě vyhnout, kde by snad nebezpečenství číhalo. Čím dále šla, tím stávala se jistější. Sem již nikdo nepřijde. Zde je bezpečno. Jen aby adjunkt čekal, aby byl snad již neodešel. Nu, bude tam hned. Až přejde tuto zakřivenou cestu, bude u starého pavilonu.

Zašla do temného stínu, jež vrhaly křoviny a nízko nakloněné větve. Musila jíti volněji, aby snad nenarazila o peň stromu a její mysl se vracela k hlavnímu účelu noční vycházky. Byla již nedaleko, když zaslechla pojednou zvuk, jako by kdosi tiše hovořil. Udiveně se zastavila a zbystřila sluch.

Ano, někdo hovoří. Slyší tlumený hlas, který chvílemi umlká, ale jako by ještě kdosi jiný se ozýval, jemnějším a slabším hlasem. Její udivení rostlo. Napřed se jí zmocnil strach, aby nebyla prozrazena, a proto rychle opustila cestu a vsunula se do křoví. Snad to jsou dělníci, kteří idou pouštět vodovod ke kropení trávníků. Stála chvíli se zatajeným dechem a jakási hrůza na ni padala. Ale když hovor neustával a místa neměnil, jiná představa ji napadla. Adjunkt přišel k

ní jmen odpovědělo pouze 378 žáků, ač před katastrofou měla škola 1.200 žáků. Velký počet raněných dětí jest ještě v nemocnici.

Hospodářský zpravodaj.

Nelze podceňovati nedostatek fosforu v zemi.

Již bez mála před sto lety zpozorováno, že používání superfosfátu silně působí na zvětšení sklizně zemědělských plodin. Zpozorováno to všude tam, kde již dříve než u nás se intensivně hospodařilo. Půda se vyčerpávala, ale neuvědomováno si jak rychle ochuzení půdy postupuje a jaký význam má při tom ubývání fosforu.

U nás tím více na to nedbáno, protože se korcovaly lesy a nové země bylo dost i požadavky výnosu byly skrovné. Teprve nedávno uvědomělí jsme si, že zásoby nové nové půdy již nejsou a že při vzrůstajícím zalidnění sklizeň musí být větší a tu musel být obrácen zřetel na podceňovaný fosfor. Na 10 hektarovým statku zasíváme obilím 7 ha a při tom ještě produkujeme maso a mléko na prodej. — V těchto produktech odstraňujeme z hospodářství hodně fosforu.

Můžeme-li přispořiti dusík dobrým zacházením s chlévskou mrvou a rozšířením pěstování motylokvětých rostlin u fosforu toho udělat nemůžeme. Fosfor můžeme jedině koupit po stratě. Je to taková samá pravda, jako, že neuděláme železný pluh nekoupíme-li někde železo, ale i zde můžeme železný pluh zastoupit dřevěným, fosfor žádným jiným hnojivem zastoupiti nemůžem.

Kdo se zajímá úrodností země, ten již nebude čekati zázraku, že by měl alespoň střední úrodu bez fosforu.

Již delší dobu se užívá pro tento účel superfosfát — hnojivo, které nejlépe zužitkují rostliny, protože se rozpouští ve vodě. Hnojivo, které se nachází ve vodním roztoku, samozřejmě pronikne naprosto celou půdou a každý kořínek rostliny jej najde a vchlane, kdežto hnojivo nerozpustné ve vodě působí jen tenkráte, když je kořání silně rozrostlé a přijde s hnojivem v bezprostřední styk, což se vždycky neděje protože nemůžem tak důkladně rozmíchat hnojivo s půdou.

Rostliny, kterých kořání se slaběji rozvíjí — jako ječmen neb jarní pšenice, nutno posilovati supesfosfátem. Z jiných jarních plodin pod řepu již odedávna používáme superfosfát.

Používáme jen pro tyto rostliny vysoké kultury superfosfát? Ne, protože kromě těchto je ještě mnoho plodin, pěstovaných na slabších půdách, neb v horších podmínkách, které bez přidání fosforu nevydají obstojnou sklizeň.

To co ještě před třiceti lety bylo pochybným ohledně užitečnosti superfosfátu při používání jej na lukách, kde tenkrát vládla tomasina, dnes nevzbuzuje žádných pochyb. Ty samé dávky, uznané za postačující pro obilí, aby superfosfát působil rychle a povzbudivě, musí být používáno i pro rostliny luční. Kulturní trávy luční, jestli nejsou zdržované ve svém vývoji nadbytkem vlchkostí anebo nedostatkem pokrmu dusíkového a draselného, steině jako obilí budou reagovat na superfosfát a dokonce jelikož na drnové louce nelze tomasinu zabránovati do půdy a rozsypána a nepřikryta nemůže přispěti na sklizeň sena, superfosfát, rozpouštějící se ve vodě lehce proniknе drn a způsobí žádaný výsledek.

Dříve se mluvilo o bramborách, že nepotřebují superfosfát, protože chlévská mrva má postačující množství fosforu, dnes, kdy vytváříme chlévskou mrvu ze slámy a obsažného krmiva mající fosfor ve velmi malem množství nutno pochybovati stačí-li tento fosfor bramboram. Jest dokázano, že superfosfát působí na trvanlivost brambor a už jen proto stalo se jeho používání výnosné.

Pomíjím v tomto krátkém přehledu vliv superfosfatu na tvrdost slámy na vývin pěkného klasu a těžkého zrna na ochranné působení proti rezu a vyši používaných obvykle dávek, protože chtěl jsem pouze poukázat na to, že kromě bohatých mád (druh půdy) a půd bohatých v černozem — nelze mluviti o racionelní rolnické produkci bez fosforového hnojiva.

Bolesław Sęk.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně" spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.